

Og så har vi en meget simpel mekanik – og det har altså ikke noget at gøre med, om det skal være kirkeligt eller andet – hvor to mennesker kan fortælle samfundet: Vi vil godt nu omfattes af nogle rettigheder og dermed jo altså også af nogle pligter. Det hedder så ægteskabet.

Al den jammer, som jeg har hørt fra bl.a. Enhedslisten, og som jeg hører fra en stribe af de fædre, der skriver ind til os, kunne være undgået, hvis de havde taget dette lille skridt, og det er i få af tilfældene. Men i nogle af tilfældene er det moderen, der ikke vil, og i sådan en situation har de heller ikke kunnet få fælles forældremyndighed. Der er altså den mulighed for dem.

Det, vi så ser i øjnene – fuldstændig som hr. Søren Søndergaard også siger – er, at vi i denne sag skal arbejde for børnenes rettigheder. De skal undgælde mindst muligt for forældrenes sløseri og mærkelige ideer om, hvordan de både kan have rettigheder og samtidig ikke have noget ansvar.

Det er i den sammenhæng, vi laver en lovgivning som denne her, hvilket vi gjorde for en del år siden med nøjagtig de samme argumenter. Begrundelsen for, at man indførte fælles forældremyndighed var ikke hensynet til forældrene, men hensynet til børnene. Og nu står vi så her og beder blot om et minimum af interesse, så at der dog kommer en tilkendegivelse fra forældrene.

Det kan godt være, at vi alligevel skal gøre det efter den model, som hr. Søren Søndergaard foreslår – det siger jeg ikke at vi ikke skal – men jeg synes, der er gode argumenter for, at vi siger, at der skal være en eller anden slags initiativ fra forældrenes side, så det ikke hele vejen igennem er en svagbørnskoloni for forældre. Sådan som hr. Søren Søndergaard fremstiller det, er det et hospitalsregimente, som jeg altså synes må være slut.

Med det, som vi nu har gjort, kan vi godt beskytte børnene så langt, som det overhovedet lader sig gøre i de situationer, hvor forældrene ikke kan enes om tingene. Det er jo det, vi taler om.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg skal ikke forlænge debatten, men blot sige, at meget af det, der drøftes, jo egner sig til udvalgsarbejdet. Jeg vil dog sige til hr. Søren Søndergaard, at jeg synes, det er en vigtig principiel forskel, at man ikke længere skal ansøge om godkendelse af fælles forældremyndighed, men blot kan anmelde den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

(Uro på tilhørerpladserne).

Anden næstformand (Henning Grove):

Må jeg bede om ro i salen!

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 58:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpede sanktioner over for spritbilister, der dræber og kvæster andre mennesker.

Af Helge Adam Møller (KF) og Birthe Rønn Hornbech (V) m.fl.

(Fremsat 7/2 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Det er dybt tragisk, når uskyldige mennesker dræbes eller kvæstes af bilister, der sætter sig bag et rat, selv om de er berusede. Vi kan alle i dette Ting være enige om det forkastelige i sådanne handlinger. Spørgsmålet er derfor, hvordan vi bedst søger at undgå disse lovovertrædelser eller i hvert fald formindske antallet af dem.

Forslagsstillerne ønsker for det første at skærpe straffen i tilfælde, hvor spritbilister overtræder straffelovens bestemmelser om uagtsomt manddrab eller uagtsom betydelig legemsskade. Strafferammen i disse bestemmelser går under skærpende omstændigheder, hvortil spi-

rituskørsel hører, op til 4 års fængsel. Retspraksis viser, at der foretages en meget nuanceret bedømmelse i de enkelte sager. Ved fastsættelse af straffen lægges der navnlig vægt på promilens størrelse, hvilke kørselsfejl der er begået, og den forvoldte skade.

Straffen for spritbilisters overtrædelser af § 249 om uagtsom betydelig legemsskade i tilfælde, hvor der ikke i øvrigt er skærpende omstændigheder, er i udgangspunktet omkring 30 dages hæfte. Er der ud over spirituskørsel andre skærpende omstændigheder, f.eks. grove kørselsfejl eller tidligere straffe for spirituskørsel, er der eksempler på straffe på 3 og i sjældnere tilfælde 6 måneders fængsel.

Når spritbilister overtræder § 241 om uagtsomt manddrab, uden at der i øvrigt er skærpende omstændigheder, giver det i hovedreglen 4-6 måneders fængsel.

I domme på under 5 måneders fængsel er der normalt formildende omstændigheder, f.eks. egen skyld hos offeret eller medskyld hos andre trafikanter.

I domme på over 5-6 måneders fængsel er der typisk flere skærpende omstændigheder, f.eks. grove kørselsfejl, en særlig høj promille eller flere dræbte eller alvorligt tilskadekomne. Straffene i disse særlig grove tilfælde går op til 1 års fængsel og i sjældne tilfælde 1½ års fængsel.

Som Straffelovrådet har peget på i sin betænkning nr. 1099 fra 1987 om strafferammer og prøveløsladelse, er dette i og for sig ganske strenge straffe. Til sammenligning kan nævnes, at hvis ingen kommer til skade ved spirituskørsel, er straffen for overtrædelse af færdselsloven i førstegangstilfælde en bøde eller en kort frihedsstraf på normalt 14 dages hæfte.

Dette er altså straffen for at fremkalde fare for færdselssikkerheden og for andre menneskers liv og legeme, med andre ord det, som forslagsstillerne kalder det forsætlige element i de uagtsomme lovovertrædelser. Men når denne abstrakte fare bliver til virkelighed og et andet menneske rent faktisk bliver dræbt, så er straffen 4-6 måneders fængsel, selv om bilisten ofte ikke har optrådt anderledes end i de sager, hvor der ikke er sket et trafikuheld.

Det fremgår ikke af beslutningsforslaget, hvilken skærpende af straffen man forestiller sig. Ønsker man en fordobling af de nævnte straffe, således at f.eks. normalstraffen for overtrædelse af § 241 bliver 8-12 måneder i stedet for de nuværende 4-6 måneder? Jeg kan under ingen omstændigheder forestille mig situationer, hvor

det nuværende strafmaksimum på 4 års fængsel ikke kan dække strafbehovet. Hvis der er tilslutning til det her i Tinget, er jeg imidlertid indstillet på at anmode Rigsadvokaten om at være opmærksom på egnede sager, der vil kunne indbringes for Højesteret med henblik på at give landets øverste domstol lejlighed til at afgøre, om der bør ske en skærpende af straffniveauet i disse tragiske og meget alvorlige sager.

Den anden del af beslutningsforslaget går på, at retsplejelovens regler om den såkaldte retshåndhævelsesarrest skal udvides til også at omfatte spritbilister, der overtræder straffelovens § 241 eller 249.

Forslag herom har tidligere været fremsat i Folketinget:

I 1986 fremsatte den daværende justitsminister et lovforslag om en generel udvidelse af adgangen til varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed, navnlig med henblik på sager om forsætlig grov vold. Det oprindelige forslag omfattede imidlertid også grove overtrædelser af straffelovens § 241 og 249. Under folketingsbehandlingen var der imidlertid enighed om at indskrænke bestemmelsen til kun at omfatte forsætlige forbrydelser.

I 1991 fremsatte den daværende justitsminister på ny forslag om adgang til varetægtsfængsling i sager, hvor spritbilister begår uagtsomt manddrab og den pågældende står til mindst 5 måneders fængsel. Forslaget vandt imidlertid ikke tilslutning og blev ikke vedtaget.

Så sent som i sidste folketingssamling har Tinget haft lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet, idet Folketinget den 3. maj 1994 forkastede et lovforslag fremsat af Venstre og De Konservative om varetægtsfængsling i sager, hvor spritbilister begår uagtsomt manddrab eller uagtsom betydelig legemsskade.

Det fremgår af bemærkningerne til det beslutningsforslag, vi behandler i dag, at forslagsstillerne ønsker, at der skal være adgang til varetægtsfængsling ved overtrædelse af straffelovens § 249 om uagtsom betydelig legemsskade, når der kan forventes en straf på mindst 3 måneders fængsel. Bemærkningerne omtaler ikke på tilsvarende måde en nedre grænse for varetægtsfængsling i sager om uagtsomt manddrab, og jeg forstår derfor umiddelbart forslaget sådan, at der i disse sager altid skal være adgang til varetægtsfængsling uanset den forventede straf, men denne tvivl bliver måske afklaret under debatten.

Hvorom alting er, kan jeg ikke støtte denne del af beslutningsforslaget. Jeg kan således tilslutte mig de indvendinger, min forgænger kom med under førstebehandlingen af Venstres og De Konservatives forslag i sidste samling. Jeg mener således ikke, det er rigtigt at lade adgangen til varetægtsfængsling afhænge af, om der indtræder tilfældige uagtsomme følger.

Jeg kan tilføje, at efterforskning ikke vil kunne fremskyndes i nævneværdig grad ved, at gerningsmanden varetægtsfængsles. I modsætning til f.eks. i voldssager er der typisk ikke tale om indsamling af omfattende vidneforklaringer. De væsentligste beviser er typisk tekniske undersøgelser og erklæringer.

Lad mig i øvrigt afslutningsvis kort kommentere de statistiske oplysninger, forslagsstillerne fremhæver i bemærkningerne til forslaget:

Forslagsstillerne skriver ganske rigtigt med politiets årsberetning fra 1993 som kilde, at der dette år var 1.086 sigtelser for spiritus- eller promillekørsel i forbindelse med færdselsuheld med dræbte eller kvæstede. Det forslag, vi behandler i dag, angår imidlertid ikke alle disse sager. Det fremgår nemlig ikke af disse tal, i hvilket omfang personskaderne er så alvorlige, at der også rejses sigtelse for overtrædelse af straffelovens § 249 eller for overtrædelse af § 241, hvis offeret dør.

De 1.086 sigtelser omfatter desuden også færdselsuheld, hvor de tilskadekomne var spritbilisterne selv eller deres passagerer. Til sammenligning kan nævnes, at ifølge Danmarks Statistiks kriminalstatistik blev 31 personer i 1992 idømt frihedsstraf for overtrædelse af straffelovens § 241 og 29 personer idømt frihedsstraf for overtrædelse af straffelovens § 249, og disse tal omfatter også sager uden forbindelse med spirituskørsel.

Mine bemærkninger er selvsagt ikke udtryk for, at jeg søger at bagatellisere problemet – på ingen måde; hvert eneste trafikoffer er ét offer for meget – men når vi skal diskutere problemet, er det trods alt relevant at vide, om vi taler om mere end tusind sager om året eller om langt under hundrede sager om året.

Sammenfattende kan jeg altså ikke støtte en skærpelse af strafferammerne i straffelovens § 241 og § 249 eller forslaget om udvidelse af adgangen til varetægtsfængsling. Hvis Folketinget er enig med mig, er jeg imidlertid som tidligere nævnt indstillet på at lade Rigsadvokaten indbringe nogle egnede prøvesager for Højesteret, for så vidt angår strafudmålingen i disse sager.

Holger Graversen (S):

Dette forslag fra Det Konservative Folkeparti og Venstre er stort set det samme som det forslag, de samme partier fremsatte i maj måned 1994, altså for knap et år siden. Da blev forslaget afvist, og derfor er det nok heller ikke overraskende, at vi afviser det nu igen. Men den afvisning betyder ikke, at vi ser mindre alvorligt end V og K på spirituskørsel og dens tragiske følger. Vi har rent faktisk længe drøftet skærpede sanktioner over for spritbilister.

Men som på andre væsentlige områder ønsker vi at forebygge problemet, så færrest muligt kører i bil i spirituspåvirket tilstand. Det, som det drejer sig om, er jo, at folk undlader at sætte sig bag rattet, når de godt ved, at de har drukket for meget, eller når de blot er i tvivl om, hvorvidt de har fået for meget. Ingen er blevet bedre af at sidde i fængsel, og som før påpeget har vi ikke fængselskapacitet til at lade flere sidde i længere tid, bl.a. fordi V og K nedlagde fængselspladser, da de havde regeringsmagten.

I øvrigt vil jeg minde om, at Venstre og De Konservative forrige år stemte imod et forslag om at sænke den danske promillegrænse fra 0,8 til 0,5, som er den gældende promillegrænse i de fleste andre nordiske lande og EU-lande. En sådan sænkning af promillegrænsen havde været et klart politisk signal om, at vi som politikere tager problemet med spirituskørsel alvorligt. Hvor var Venstre og Det Konservative Folkepartis omsorg for problemet dengang?

Problemet her drejer sig i høj grad om alkoholpolitik, og den har den nye regering opprioriteret. Der er bl.a. afsat ekstra midler til at forebygge problemet med misbrug af alkohol. I samme forbindelse kunne man spørge, om der ikke kunne pålægges restauratører og venner og andre, der overværer en beruset persons forsøg på at køre bil, et større medansvar for dette.

Hvis vi endelig skulle have skærpede sanktioner på området, var det vel rigtigt at se på færdselslovens regler herom, således at det blev selve spirituskørslen, vi straffede hårdere – hvis man sætter sig bag rattet med for mange promiller i blodet, er det jo alt andet lige ret tilfældigt, om man bliver gerningsmand til et uagtsomt manddrab eller ej – og hvis vi skulle straffe hårdere på området, ville andre strafformer end fængsel være bedre, f.eks. klækkelige forhøjelser af bøderne i forhold til indtægten og mere brug af konfiskation af køretøjet i gentagelsestilfælde. Sidstnævnte mulighed foreligger efter færdselslovens § 133 a, men bruges næsten ikke: Fra

1991 til maj 1993 var der kun tale om 67 tilfælde. Endelig har vi gode erfaringer med de specielle behandlingsdomme for alkoholikere.

Man kan også roligt sige, at der i den nugældende straffelov er rigelig plads til at skærpe praksis, idet loven giver mulighed for op til 4 års fængsling ved uagtsomt manddrab. Vi kan derfor støtte ministerens forslag om at lade nogle domme desangående prøve ved Højesteret, så vi herfra kan få en vurdering af, om der er overensstemmelse nok mellem lovregler og praksis.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg er også glad for, at ministeren åbner mulighed for en tredjeinstansprøvelse ved Højesteret af disse sager. Men sagen er jo, at domstolene lytter meget til de signaler, der kommer fra Folketinget, i hvert fald hvis man skal tro en dommer, som jeg talte med under en tv-udsendelse. Han gav klart udtryk for, at Folketinget ikke ønsker straffene skærpet, og derfor lægger dommerne sig på det niveau, som Folketinget ønsker.

Det betyder med andre ord, at når vi får en højesteretsprøvelse, vil Højesteret se på denne debat og sandsynligvis drage den konklusion, at flertallet ikke ønsker, at straffene skal skærpes, og dermed er det ligegyldigt, om man får en højesteretsprøvelse, for Højesteret vil henvise til, at et flertal i Folketinget ikke ønsker at skærpe dommene, og derfor vil de ikke blive skærpet.

Derfor er det vigtigt, at det pågældende flertal med Socialdemokratiets ordfører i spidsen tilkendegiver over for Højesteret, at man er interesseret i, at dommene bliver skærpet, eller at man i hvert fald er meget åben over for, at Højesteret kan gøre det, for ellers ved vi at dommerne har tendens til at følge flertallet i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det er rigtigt nok, at domstolene har mulighed for at udnytte strafferammen, og den går jo, som både justitsministeren og forslaget beskriver, helt op til 4 år under skærpene omstændigheder; men den bruges ikke – aldrig nogen sinde, ikke engang halvdelen, ikke engang tilnærmelsesvis halvdelen – og det er jo det, der er problemet.

Vi kender alle sammen eksemplet fra Fyn, hvor der er ikke mindre end fem skærpene omstændigheder: En mand dræber to personer

og en ufødt baby og får alligevel kun 1 års fængsel – på trods af, at han kører dobbelt så hurtigt, som han må, at han kører over for rødt lys, at han har mistet kørekortet, at det er anden gang, han gør det, og at han er sanseløst beruset. Det er fem skærpene omstændigheder, og alligevel giver det kun 1 års fængsel. Så hjælper det jo ikke noget, at strafferammen er 4 år!

Derfor spurgte Retsudvalget også for et halvt års tid siden justitsministeren, hvad man skulle gøre, hvis man ønskede, at strafferammen blev udnyttet. For det er jo sagen: Hvis man bare udnyttede strafferammen over for de virkelig alvorlige forbrydelser, var vi tilfredse; men det gør man ikke! Og justitsministeren sagde den 30. november 1994 i sin besvarelse af spørgsmål 109 fra Retsudvalget klart og tydeligt: Såfremt Folketinget ønsker at skærpe straffen på et område, bør dette give sig udtryk i en ændret lovgivning; der er ikke andre muligheder.

Så et enkelt sidste spørgsmål til hr. Holger Graversen: Når hr. Holger Graversen den 20. oktober i B.T. er citeret for at sige, at Socialdemokratiet nu vil skærpe fængselsstraffen for spritbilister – det er sagt i TV 2 Øst – er det så noget, Socialdemokratiet kun mente dengang? For jeg kan forstå, at hr. Holger Graversen har en anden mening i dag.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg synes, specielt hr. Tom Behnke, men også til dels hr. Helge Adam Møller taler, som om de ikke helt har hørt, hvad justitsministeren sagde i sit indlæg her. Han sagde, at han ville være indstillet på at anmode Rigsadvokaten om at være opmærksom på egnede sager, der ville kunne indbringes for Højesteret med henblik på at give landets øverste domstol lejlighed til at afgøre, om der bør ske en skærpelse af strafniveauet. Det vil sige – og nu citerer jeg ikke ministeren længere – at man må skelne mellem rammerne og det konkrete niveau.

Man kan selvfølgelig fordoble rammerne – det mener Det Radikale Venstre ikke at man skal; men der kan være nogle, der har den opfattelse, at man bare skal fordoble rammerne, og så følger domstolene nok med – men der er også den anden mulighed, som justitsministeren her åbner for, og som vi ikke nødvendigvis skal tage endelig stilling til nu under førstebehandlingen, men må overveje nøje i udvalget om vi synes der er anledning til. Så kan vi måske i en betænkning eller en beretning give udtryk for,

at vi slutter op om justitsministerens synspunkter, og så er der i hvert fald givet et soleklart vink til domstolene om, hvad Folketinget ønsker.

Jeg synes i og for sig, det er en uting, at man har nogle uudnyttede strafferammer, og derfor er jeg modstander af, at man bare sætter strafferammerne op og op og op. Og så er der den principielle diskussion om, hvad vi mener om fængselsstraf som sanktionsmiddel.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Det, jeg sagde til B.T., var, at vi bør se nærmere på skærpede straffe i forbindelse med spritbilisme, dvs. ifølge færdselslovens regler. Som jeg sagde i min ordførertale, er det lidt tilfældigt, hvem der kommer til at skade andre mennesker, hvis de f.eks. kører bil med 2 promille alkohol i blodet, således som den pågældende på Fyn gjorde.

Jeg synes, vi bør være tilfredse med det, justitsministeren har sagt her. Egentlig er det vel et signal til domstolene om, at vi er i tvivl om, hvorvidt strafferammen bliver udnyttet så godt, som den bør udnyttes.

Derudover vil jeg godt sige, at når man altid råber op om højere fængselsstraffe, skylder man også at fortælle, hvordan man vil skaffe de ekstra fængselspladser. Vi har jo f.eks. for nylig opprioriteret de grove voldssager, så de dømte hurtigt kan komme ind at sidde, osv. Der er stadig væk ventetid ved fængselsvæsenet.

Kunne vi få de samme partier, som nu foreslår længere fængselsstraffe, men som i deres regeringstid var med til at nedlægge arresthuse i bunkevis, til at pege på, hvordan vi skaffer de ekstra fængselspladser, som vi efter deres mening både ifølge lovforslaget om biltyverier, som vi behandlede tidligere i dag, og nu igen har brug for?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg må tilstå, at jeg synes, der er et gran af populisme i dette forslag, for det koncentrerer sig netop om de eksempler, hvor der er lig på bordet, og nu fik vi også at vide, at der vist oven i købet er ufødte børn med i billedet her, og dér er det klart at alle kan gå ind for højere straf.

Men det spørgsmål, som jeg vil stille til hr. Helge Adam Møller, og som ligger i forlængelse af det, Socialdemokratiets ordfører har sagt, er: Hvori bestod den pågældendes forbrydelse på

Fyn? Var det dét lallende beruset at sætte sig ind i bilen og begynde at køre? Var det dét, der var den afgørende forbrydelse, eller var den afgørende forbrydelse at køre galt, når man nu var lallende beruset?

Så vidt jeg kan se, handler dette forslag ikke om det første, nemlig det at sætte sig ind i bilen; det handler udelukkende om, hvad der skal ske, hvis man lallende fuld er kommet til at forvolde en ulykke oven i købet. Derfor synes jeg, det er lidt populistisk, men jeg vil godt høre svaret på spørgsmålet: Hvor ligger for De Konservative og Venstre den egentlige forbrydelse? Er det dét, at man beruset sætter sig ind i bilen, eller er det dét, at man mere eller mindre tilfældigt bliver involveret i en ulykke?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hr. Søren Søndergaard har bare misforstået det, for det er jo i de tilfælde, hvor det virkelig er nogle grove sager, man ønsker, at straffen bliver forhøjet. Derfor er man også nødt til at præcisere, hvad det er for nogle tilfælde, man taler om.

Justitsministeren sagde, at han var indstillet på, at man kunne prøve nogle sager ved Højesteret med henblik på at få afgjort, om straffene skal sættes op. Det vil sige, at Højesteret også har mulighed for at sige: Nej, det skal de ikke; vi synes, de skal sættes lidt ned.

Hvis man skulle sende et klart signal – det ved jeg godt at justitsministeren ikke vil, men skulle man sende et klart signal – så skulle man bede Højesteret om at vurdere, hvor meget de skulle sættes op.

Jeg ved godt, at justitsministeren ikke præciserede det så nøje; men på vegne af Socialdemokratiet og som en del af det flertal, der er imod, at man skal skærpe straffene, gav hr. Holger Graversen i sin ordførertale klart udtryk for, at straf ikke gavner. Han gav klart det signal, at det ikke er særlig hensigtsmæssigt at straffe, og dermed også det signal, at man ikke skal sætte straffene op.

Så vil jeg gerne have lov til at takke hr. Holger Graversen for hans indlæg i den korte bemærkning, hvor hr. Holger Graversen netop præciserede, at det ikke var det, han mente med sin ordførertale. Jeg beklager, hvis jeg har misforstået det, men nu fik vi i hvert fald tydeligt frem, at også hr. Holger Graversen mener, at det er værd at se på, om man skal skærpe straffene, og dermed også et positivt signal om, at det er den vej, man ønsker at gå.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Det kan forekomme omsonst, at man skal ændre en lov, som i virkeligheden indeholder en strafferamme, som burde være høj nok.

Til hr. Bjørn Elmquist vil jeg sige, at vi gjorde os den ulejlighed fra konservativ side, at vi, inden vi fremsatte dette beslutningsforslag, spurgte ministeren, om Folketinget, hvis domstolene ikke i rimeligt omfang udnytter strafferammerne, havde nogen mulighed for at sende et signal til domstolene om at skærpe straffene.

Til det svarede justitsministeren, at såfremt Folketinget ønsker at skærpe straffene på et område, bør dette give sig udtryk i en ændret lovgivning. En drøftelse i Folketinget, f.eks. i forbindelse med et spørgsmål eller behandlingen af et beslutningsforslag, er således ikke bindende for domstolene. Det udelukker dog ikke, at domstolene ved fastlæggelse af strafudmålingspraksis kan lade eventuelle tilkendegivelser fra et flertal i Folketinget indgå i vurderingen. Og så henviser man til et konkret tilfælde, hvor det er sket. Men det kræver jo, at vi har et flertal her i Folketinget for, at man ønsker en skærpelse af straffene!

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Denne sag er efterhånden ved at blive ret klar, for hr. Tom Behnke sagde, at en eller anden i politiet havde fortalt ham, at dommerne lytter til, hvad der bliver sagt herinde.

Nu har vi så en drøftelse herinde, der viser, at vi godt vil være med til, at man i nogle tilfælde udnytter strafferammen bedre. Jeg er ikke sikker på, at det skal være i de tilfælde, der er nævnt – det kommer jeg tilbage til om et øjeblik – men vi kan da ikke både sige, at de lytter til os, og så sige, at det er ikke nok, at vi tilkendegiver det, når vi har en strafferamme, som, så vidt jeg kan høre, der er almindelig enighed om ikke i sig selv behøver at blive udvidet, idet det er et spørgsmål om, hvorvidt den bliver udnyttet.

Og så vil jeg følge hr. Søren Søndergaards spørgsmål op: Der er vel ingen her, der mener, at der er nogen mennesker, der forsættligt slår andre ihjel ved hastigheds- eller spirituskørsel? Man håber vel, at det går godt. Så det strafbare består vel i, at man *udsætter* sig selv og andre for, at det kan gå galt. Det er dér, det ligger. Hvis jeg skal bruge eksemplet med katastrofen fra Fyn, så er det dét, at man hamrende beruset kører uden kørekort og alt det dér. Selve det, at

det går galt, er jo det, vi ved der sker i forbindelse med sådan noget.

Jeg synes, det er meget, meget underligt – det kommer jeg så også tilbage til i min ordførertale – at sige, at alle disse rædsomme ulovligheder først skal få alvorlige følger, hvis det tilfældigvis går galt. Hvis vi skal forebygge dette, skal vi ikke sige: Går den, så går den. Men det er lige ved, at forslaget siger: Går den, så går den, men går det galt, så kommer vi med den store pegepind.

Det er dér, jeg mener, det vitterlige vrøvl opstår i denne sag, for mig bekendt er der ikke nogen – heller ikke af alle vennerne – der kører for stærkt, som gør det med henblik på at slå nogen i ihjel. Det har jeg dog aldrig hørt!

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Holger Graversen har ordet for en kort bemærkning, og så agter jeg at gå videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Vi har jo tradition for ikke direkte at blande os i domstolenes arbejde fra Folketingets side, og det er nok også klogt.

Men når jeg og f.eks. justitsministeren her fra talerstolen har peget på den store afstand, der er fra lovens gældende regler med straffe op til 4 år og til praksis, som næsten aldrig er over 1 år, er det så ikke et signal om, hvad vi måske godt kunne tænke os en vurdering af? Det tror jeg.

Hr. Tom Behnke tillod sig at sige, at jeg ikke mener, at man skal straffe, eller at straf ikke nytter. Dertil jeg vil sige: Det er en fordrejning af kendsgerningerne. Jeg har flere gange sagt, at for mig er fængselsstraf ikke et særlig godt middel, for der er ingen, der er blevet bedre af at være i fængsel. Af hensyn til folks retsopfattelse og for at undgå selvtægt er vi nødt til at bruge fængselsstraf, det erkender jeg; men der er mange straffformer, som er langt bedre end fængsel, bl.a. behandlingsdomme, og dem kunne vi da bruge.

I min ordførertale nævnte jeg også to andre muligheder, som man kunne tage i anvendelse over for spritbilister, og som jeg egentlig tror de mange gange har større respekt for: en forhøjelse af bøderne for dem, der er i stand til at betale dem, og eventuelt konfiskation af deres kære bil. Det tror jeg ville være et probat middel.

Ulla Tørnæs (V):

Jeg er helt enig med justitsministeren i, at det er dybt tragiske tilfælde, når der er tale om trafikdrab i forbindelse med spirituskørsel, og lige netop derfor mener vi, at der bør gøres noget.

I Venstre mener vi, at der eksisterer et misforhold mellem forbrydelse og straf, når der er tale om en person, der i spirituspåvirket tilstand kvæster eller dræber en eller flere personer.

Vi mener, at straffen for den begåede forbrydelse er for lav, og at der er tale om en væsentlig krænkelse af den almindelige retsbevidsthed, når en spritbilist typisk kun idømmes 1 års fængsel for at have forårsaget to tilfældigt forbi-passerendes fuldstændig meningsløse død.

Med dette beslutningsforslag ønsker vi at pålægge justitsministeren at ændre straffeloven, således at straffen for en sådan forbrydelse skræpes. Det er ikke rimeligt, at straffen for en forbrydelse i forbindelse med spirituskørsel mildnes med den begrundelse, at der netop er tale om spirituspåvirkning, da det jo i forvejen er strafbart at føre et køretøj i spirituspåvirket tilstand.

Der må efter min opfattelse være tale om et vist forsætligt element i og med, at man må antage, at der er forsæt til selve spiritusindtagelsen samt til i spirituspåvirket tilstand at sætte sig bag rattet i en bil. Man kan altså hævde, at der er forsæt til handlingen, men ikke nødvendigvis til handlingens følge. Jeg er udmærket klar over, at der ikke kan være tale om forsæt til selve handlingen, der forårsager andres legemsbeskadigelse eller død, men da forudsætningerne for forbrydelsen, nemlig spiritusindtagelsen og selve spirituskørslen, foregår med forsæt, mener jeg, at der kan siges at være tale om en forbrydelse med et vist forsætligt element.

Derudover mener jeg også, at man kan sige, at der er tale om uanstændig farefremkaldelse, der bør føre til en højere straf, end det er tilfældet i dag.

Vi tror på, at en skærpelse af straffen på dette område vil have en væsentlig præventiv virkning, og vi håber, at det vil have en positiv indflydelse på antallet af spiritusbilister. Men derudover skal vi selvfølgelig fortsat opprioritere informations- og oplysningskampagner om skadevirkninger og den fareforvoldelse, som man udøver ved at køre spirituskørsel.

I lighed med at vi finder det forkert, at man kan risikere at møde sin voldsmand på gaden kort tid efter, at man er blevet overfaldet, ønsker vi også, at der skal kunne ske varetægtsfængs-

ling i de sager, som vi taler om her. Vi mener, det er krænkende for retsbevidstheden, at familie og pårørende kan risikere at møde trafikdrabsmanden henne i brugsen, trafikdrabsmanden, der dagen forinden ved uforsvarlig kørsel har slået deres pårørende ihjel.

Så vil jeg sige, at vi i Venstre naturligvis støtter justitsministerens forslag om at anmode Rigsadvokaten om at finde en række passende sager, der kan føres for Højesteret, og dér er vi selvfølgelig enige i, at det må indebære en skærpelse af det anvendte strafniveau.

Gitte Seeberg (KF):

Det Konservative Folkeparti støtter naturligvis dette beslutningsforslag.

Beslutningsforslaget omhandler noget, som i dag optager mange mennesker, nemlig det forhold, at spritbilister, som dræber eller kvæster et andet menneske, som retstilstanden er i dag, umiddelbart efter forbrydelsen bliver løsladt og i øvrigt kun straffes lempeligt set i relation til forbrydelsens omfang. Det ønsker Det Konservative Folkeparti at der bliver gjort noget ved.

Beslutningsforslaget omhandler to forhold, nemlig dels et ønske om skærpelse af straffen for disse forbrydelser, dels mulighed for retshåndhævelsesarrest umiddelbart i forbindelse med forbrydelsen. Er der tale om graverende forhold, hvor uagtsomt manddrab eller grov legemsbeskadigelse er en følge af kørslen, er det kun ret og rimeligt, at domstolene får mulighed for retshåndhævelsesarrest over for gerningsmanden.

Der er tale om uagtsomme forbrydelser, og man kunne stille sig det spørgsmål, om en gerningsmand skal straffes hårdere, fordi han tilfældigvis kører ind i en person frem for at køre ind i et træ el.lign., som også Enhedslistens ordfører var inde på; det er jo kun uagtsomt. Mit synspunkt er dog, at spritbilister i virkeligheden har to valg: Først det valg, der sker i forbindelse med, at de indtager spiritus - ved den første genstand kan de beslutte at lade bilen stå. Det andet valg træffes, når de sætter sig ind i bilen og kører vel vidende, at de har indtaget spiritus i betydeligt omfang. Når man sætter sig bag rattet, træffer man i virkeligheden den endelige beslutning. Selvfølgelig er der ikke tale om et ønske om at kvæste eller dræbe andre, men man har valgt at løbe risikoen. Risikoen er nemlig, at det ikke går godt, og dette faktum er spritbilisten fuldt ud på det rene med.

Derfor kan man også med rimelighed sige, at gerningsmanden har gjort sin stilling op, når han sætter sig bag rattet. Der er derfor ikke længere noget hensyn at tage til ham eller hende ud over almindelige retssikkerhedsmæssige hensyn.

Med hensyn til retshåndhævelsesarresten er denne en mulighed for, at lovgivningsmagten eller vi kan præcisere, at vi rent faktisk betragter spirituskørsel som en alvorlig forseelse. Det er også den holdning, befolkningen har. Både for almindelige mennesker og for de efterladte kan det være vanskeligt at forstå, at gerningsmanden bliver løsladt i umiddelbar forlængelse af en afhøring eller et grundlovsforhør.

I beslutningsforslaget lægges der op til, at der tages hensyn til, hvor alvorlig forseelsen er, og det skal der selvfølgelig også tages hensyn til, når der er tale om retshåndhævelsesarrest. Men er det rimeligt, at de pårørende før begravelsen kan møde gerningsmanden på gaden igen? Det synes jeg ikke. Den almindelige velanstændighed tilsiger, at det både er ret og rimeligt med retshåndhævelsesarrest i disse situationer. Lovgivningen må være i trit med befolkningens ønsker og krav om retfærdighed.

Den anden del af beslutningsforslaget omhandler skærpede straffe. Desværre er det et faktum, at strafferammen, som vi også var inde på tidligere i debatten, ikke udnyttes fuldt ud, når der er tale om uagtsomt manddrab eller grov legemsbeskadigelse.

Under de korte bemærkninger gjorde jeg også rede for problemet, nemlig at vi er nødt til at skærpe straffene, hvis vi over for domstolene vil tilkendegive, at man skal udnytte strafferammen bedre, eller at vi vil have højere straffe.

Selv i graverende tilfælde, hvor man må sige, at der er tale om skærpende omstændigheder, f.eks. kørsel uden kørekort, uansvarlig kørsel, gentagelse, brugstyveri el. lign., er straffen normalt højst 1 års fængsel. Som justitsministeren også var inde på tidligere, ligger straffene faktisk normalt et godt stykke derunder. Med reglerne om prøveløsladelse er gerningsmanden ude efter to tredjedel udstået straf.

Når der er tale om drab, er det ikke nogen høj straf. Det er i alt fald ikke en straf, som efter min bedste overbevisning virker præventiv. Det er netop det præventive element, som Det Konservative Folkeparti lægger vægt på i dette beslutningsforslag. Formålet skulle jo gerne være på længere sigt at få færre forbrydelser.

Jeg er også enig i, at det kunne være en god idé at prøve at indbringe nogle sager for Højesteret og få nogle prøvesager for måske derigenem at få skærpet straffene.

Endelig var Socialdemokratiets ordfører inde på spørgsmålet om behandlingsdomme. Til det vil jeg sige, at behandlingsdomme eller vilkår om behandling for noget kan være en god idé, men i disse tilfælde kan det ikke stå alene. Dertil kommer, at det jo ikke er alle spritbilister, der er alkoholikere, og derfor nytter det ikke noget, at man giver alle spritbilister behandlingsdomme.

Margrete Auken (SF):

Der er i dag i Politiken en artikel, som handler om at ændre holdning til trafikulykker i det hele taget.

Jeg synes, det er en god artikel, og jeg synes, at man skal tage den med ind som noget overordnet i forbindelse med det her, for en væsentlig grund til, at vi har så mange ulykker, hvor der er spiritus indblandet, er det afslappede forhold, som rigtig mange i befolkningen har til at overtræde færdselslovens skrappe bestemmelser. Det gælder både vedrørende hastighed og vedrørende spiritus.

Den moralske holdning til det med spiritus er heldigvis blevet skærpet, men stadig væk er det sådan, at der køres forbløffende meget spirituskørsel. Hvis man spørger de instanser, der har lavet de store undersøgelser, viser det sig, at det er overraskende, hvor mange der er spirituspåvirkede, når de kører, selv om det da heldigvis sjældent fører til ulykker, ligesom det sjældent fører til ulykker, at man kører som en gal hastighedsmæssigt. Som én engang sagde, er trafikken en meget dårlig pædagog, for der er alt for mange mennesker, der oplever, at det alt for tit går godt, selv om de kører groft uforsvarligt.

I Færdselssikkerhedskommissionen foreslog vi i sin tid i handlingsplanen at øge risikoen for at blive opdaget. Det vil sige, at vi ville have noget mere politi; jeg vil gerne have Venstre og De Konservative til at lytte efter: Vi ville have noget mere politi. Men hvem har modsat sig, at vi fik noget mere politi til at opdage disse forbrydelser? Jeg vil ikke sige, det kun er Venstre og De Konservative, men de har ikke bidraget til, vi fik flertal for, at det punkt i Færdselssikkerhedskommissionens handlingsplan, som var det dyreste og mest effektive af punkterne, blev opfyldt.

Vi ved fra de store razziaer, der har været lavet op til jul, at det hjælper, når opdagelsesrisikoen findes. Det hjælper, og det er på tide, at vi sætter ind dér, hvor det hjælper, i stedet for at flytte det alle mulige andre steder hen.

Der er stadig væk, tror jeg, ingen eller så at sige ingen, der kører vanvittigt og er ligeglade med, om de slår nogen ihjel. Man kunne en gang imellem tro det, når man ser, hvordan de kører. Det, som kan gøre en allermost forbløffet, er alle de ædru, der kører, som om de var gale. De er ikke engang tossede oppe i hovedet, mens de gør det. Det mest overraskende i hele den sag er, at de er helt ædru, når de kører som vilde og gale.

Men ikke desto mindre ved vi, at ændres holdningen hos politiet til hastighedsovertrædelser – og det har hjulpet inden for de senere år – ændres den generelle holdning i befolkningen til, at man ikke sætter sig ud i sin bil, hvis man har fået noget at drikke, og hvis der kommer en generel strammere holdning til, at færdselsulykker altså ikke bare er noget, som hører med til et samfund, men faktisk er noget, som bør tages lige så alvorligt som alle mulige andre ulykker, vil tallet dale drastisk. Vi ved fra det arbejde, vi har lavet i Færdselssikkerhedskommissionen, at det sagtens kan lade sig gøre. Det er ikke engang svært; det kan sagtens lade sig gøre.

Men det er altså noget med at tage de midler i brug, som hjælper, i stedet for at tage de midler i brug, som man på en eller anden måde kan hejse en fane med, men som ikke hjælper. Vi har f.eks. en bestemmelse i loven om, at man kan få konfiskeret sin bil – det er et af de midler, jeg mener hjælper: at man ikke kan få adgang til bilen – men det er vist ikke brugt ret mange gange. Det vil jeg godt have med, for det er noget af det, man kan gøre.

Derudover må man som sagt øge opdagelsesrisikoen og for alle typer af forbrydelser, hvor man i den grad udsætter andre menneskers liv og helbred for fare – altså hvor der kommer den type forsætlighed ind i det, at man er klar over, at der er en vis risiko for, at det her går galt – være indstillet på, at i sådanne tilfælde skal der til gengæld også straffes. Der er vist ingen af os, der er uenige i, at strafferammen både for spirituskørsel og for hastighedskørsel godt må smække sådan til, at man bliver klar over, at det her altså er alvor.

Tom Behnke (FP):

I mange tilfælde er det ikke spritbilistens skyld, at det går godt, for det kunne lige så godt være gået galt. Derfor er jeg egentlig også enig i, at det er selve kørslen, det er selve det, at man påbegynder spirituskørslen, som er det strafbare og det, som vi skal straffe. Men jeg mener også, at det skal være en skærpente omstændighed, en væsentlig skærpente omstændighed, at man laver skader, at man kommer til at køre nogen ned, at man måske endda slår nogen ihjel.

Forslaget har to elementer. Det ene er at skærpe straffen for at køre spirituskørsel, når man under kørslen dræber eller kvæster andre mennesker, og det andet element er at skabe hjemmel for, at man kan varetægtsfængsle i retshåndhævelsesøjemed.

Specielt varetægtsfængslingen er vigtig af hensyn til ofrene og af hensyn til de pårørende. Det er helt urimeligt, som det har været nævnt flere gange, at man som pårørende eller som offer skal være vidne til, at gerningsmanden går fri allerede dagen efter.

Men jeg mener også, at det er vigtigt, at vi giver strengere straffe. Det er vigtigt, fordi man i en del af de alvorlige sager, der har været, hvor der er nogle, der er blevet alvorligt kvæstet af en spiritusbilist, faktisk ser, at den kvæstede ligger længere tid på hospitalet, end spritbilisten sidder i fængsel, og det er selvfølgelig helt urimeligt.

Ministeren nævnte strafforskellen mellem at være til fare ved spirituskørsel og den straf, man får, når det går galt, når man har dræbt nogen eller gjort nogen invalid eller på anden måde er kommet til at kvæste andre i trafikken. Den forskel er for mig at se for lille, men det er jo ikke, fordi strafferammen for spirituskørsel er for lille; det er, fordi den straf, der idømmes, når det går galt, er for lille, og derfor bør man sætte straffen op.

Jeg vil sige til forslaget her, at jeg savner et element i det, og jeg håber, at forslagsstillerne vil være indstillet på, at vi laver et ændringsforslag, således at reglerne ikke kun skal gælde, når der sker kørsel i spirituspåvirket tilstand, men også, hvis man er påvirket af euforiserende stoffer, således at det ikke kun er § 53 i færdselsloven, vi taler om, men også § 54. Jeg regner med, at det er en smutter fra forslagsstillerens side, og at vi meget hurtigt kan få det med ind i form af et ændringsforslag, så det ikke kun kommer til at gælde ved spirituskørsel, men

også, hvis man kører påvirket af forskellige former for euforiserende stoffer.

Jeg er i øvrigt meget enig i de indlæg, der har været specielt fra Venstres og De Konservatives ordførere, og Fremskridtspartiet støtter naturligvis beslutningsforslaget.

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg skal starte mit indlæg med et citat fra bemærkningerne til forslaget, som jeg mener belyser vanskeligheden i det, vi er oppe imod, og jeg citerer fra andet afsnit af bemærkningerne til beslutningsforslagets enkelte punkter:

»Disse korte fængselsstraffe for så alvorlig kriminalitet, hvor der klart er tale om en voldsforbrydelse med et vist forsættligt element – nemlig spirituskørslen – forekommer forslagsstillerne at være et helt forkert signal at sende til andre, der agter at »tage chancen« og kører i spirituspåvirket tilstand.«

Det er jo dér, vi er oppe imod vanskeligheden, for forsættligheden går jo på noget andet end det, som ender med at være tilfældet.

I den mere polemiske del af debatten så jeg et citat i Berlingske Tidende for 10 dage siden, tror jeg, hvor en person – vedkommende var anonym, så jeg ved jo ikke, om det er rigtigt – ifølge artiklen skulle have sagt, at hvis man vil slå nogen ihjel, skal man bare drikke sig fuld og sætte sig ud i sin bil og så køre vedkommende ned, for så slipper man meget billigere, end hvis man begår et rigtigt, forsættligt drab. Det er jo noget eventyrligt sludder, for selvfølgelig skal der i sådan et tilfælde straffes for forsættligt drab, for det er det, der har været hensigten med det hele.

Det er også baggrunden for, at jeg på mit partis vegne må afvise beslutningsforslaget som sådan og ikke kan være for det; jeg må være imod det.

Hvad nu med de almindelige færdselsdrab, havde jeg nær sagt, som ikke sker i forbindelse med spiritusindtagelse? Hvad nu, hvis man kører ad en motorvej og kører 170 km i timen eller noget mere eller i hvert fald langt over grænsen og man ikke har forsæt til at slå nogen ihjel, men helt klart har forsæt til at køre for stærkt, fordi man skal skynde sig et sted hen, og man så ryger ind i et eller andet, og man helt klart har skylden, fordi man har kørt med for stor hastighed, ikke bare i lovens forstand, men også efter forholdene? Skulle den pågældende i sådan et tilfælde ikke også have en ordentlig, jeg havde nær sagt én på frakken, en ordentlig

fængselsstraf stanget ud, for det er jo en tilsvarende situation? Vedkommende har ikke haft til forsæt at slå nogen ihjel, men har haft forsæt til at begå en forbrydelse, og i forlængelse af den sker der så dette tragiske, katastrofale uheld.

Det er ikke omfattet af forslaget, så vidt jeg kan se, men hvornår kommer der et forslag om det? For det er den samme slags uhyggelige tilfælde, vi er oppe imod.

Vi har fra mit partis side hæftet os ved det, justitsministeren har sagt, som jeg i en kort bemærkning også fremdrog, nemlig det, at vi kunne sende et signal fra Folketinget. Jeg synes, som jeg også var inde på i den korte bemærkning, at det ikke er noget, vi nu og her – i hvert fald ikke fra mit partis side – vil sige ja eller nej til, men vi vil meget gerne være med til i udvalget at overveje det, og ender vi i forbindelse med forslagets behandling med en betænkning eller en beretning fra Retsudvalget, mener jeg da, at det er noget, vi dér bør tage med.

Der er nogle, der også har peget på de lidt mere generelle trafikpolitiske overvejelser, og dér vil jeg da godt udtrykke et hørligt hjertesuk fra denne talerstol over den mangel på fremskridt, vi fik gjort i Retsudvalget, da vi var tæt på at have et flertal eller faktisk fik konstateret et flertal, der gerne ville iværksætte en forsøgsmæssig ordning, for så vidt angik »sorte pletter«, hvor man kunne foretage automatisk fotografering af dem – og kun dem – der overtrådte hastighedsgrænserne eller kørte over for rødt lys, og hvad det nu kunne være.

Jeg mener, som fru Margrete Auken sagde det for lidt siden, at disse ting hænger sammen på en eller anden manér. Jeg er godt klar over, at der ikke lige præcis er en vanskelighed i at få fat i en, der har kørt spirituskørsel og har slået nogen ihjel, men alligevel vil jeg godt benytte lejligheden til at opfordre trafikministeren, som ikke er til stede, men som givetvis vil blive underrettet om det, til at tage initiativ til at få tømret et flertal sammen, der vil være med til at bruge nogle penge til en sådan forsøgsordning på de danske veje.

Søren Søndergaard (EL):

I Enhedslisten er vi selvfølgelig enige i, at det er et alvorligt problem, at der hvert år rejses de omtalte mere end 1.000 sigtelser, som alle er i forbindelse med færdselsuheld med personskade som følge af spritkørsler, men vi mener, som vi også var inde på i de korte bemærkninger, at de mange uheld afspejler det egentlige

problem, nemlig at der er alt for mange, som kører spritkørsel.

Derfor kan vi ikke lade være med at synes, at det er lidt ironisk, at dette forslag bliver fremsat samtidig med, at netop V og K kæmper en heroisk kamp for at få gennemtvunget alkoholreklamer i fjernsynet. Måske kunne man forestille sig, at der var en sammenhæng mellem de to ting, men jeg ved ikke, om det er bevidst eller ikke bevidst.

Under alle omstændigheder er hovedopgaven altså at begrænse spiritusforbruget og frem for alt at få en holdningsmæssig ændring igennem, som går på, at sprit og biler ikke hører sammen. Det er først og fremmest en holdningskampagne.

Enhedslisten går også ind for, at vi skal bruge lovgivning mod spritkørsel. Men som sagt mener vi, at det mindst vigtige i den sammenhæng er at skærpe straffen for at dræbe eller kvæste andre som følge af trafikulykker begået i spirituspåvirket tilstand.

Som jeg sagde i min korte bemærkning, synes vi, at det er lidt populistisk, for man tager fat i situationen ikke dér, hvor den egentlig forbrydelse eller den egentlige ugering bliver begået, nemlig dér, hvor man sætter sig ind i bilen og er hønefuld, men man tager først fat i den for alvor dér, hvor den har en konsekvens.

Jeg er sådan set meget enig med fru Gitte Seeberg i den måde, hun stillede det op på. Det afgørende er ikke, at ulykken sker. Det afgørende er netop, at man sætter sig ind i bilen, og derfor burde det være dér, vi greb ind.

Derfor er det også vores forslag, at vi skal forsøge at gøre, hvad vi kan for at få folk til at undlade at sætte sig ind i biler, når de er spirituspåvirkede. Hvis man vil bruge lovgivningsmidler, kan man ty til to konkrete forslag.

Det ene er at nedsætte promillegrænsen, hvilket jo har den meget store fordel, at det får folk til at overveje, om de har drukket for meget, allerede mens de er nogenlunde ædru. Problemet er jo ofte, at folk tænker: Jeg kan godt lige tage et par stykker, og så kan jeg tage et par stykker til, hvis jeg bare venter et par timer med at køre. Og så er det, at folk helt glemmer hen ad vejen, hvor mange det egentlig er, de har fået, før de begynder at køre. Det ene konkrete forslag er altså: Lad os få nedsat promillegrænsen og dermed få understreget, at biler og alkohol ikke hører sammen.

Det andet er: Lad os så generelt skærpe straffen, hvis vi ønsker det, for spirituskørsel, dvs.

for det at stige ind i en bil, når man er påvirket af spiritus, sætte nøglen i tændingen og begynde at køre.

Så er det store spørgsmål: Hvor er de 84 mandater, der vil være med til sammen med vores 6 – det giver 90 – at gennemføre de to forslag? For vi kan komme et skridt videre, hvis der er 84, der melder sig på banen. Det kan være, at vi ikke kan få tilsagnet her fra talerstolen, men så bruger vi udvalgsarbejdet til at få det afklaret. I hvert fald er det noget ganske andet end det, som ligger i forslaget her.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg synes, den juridiske side af debatten begynder at køre lidt af sporet. Hr. Bjørn Elmquist var inde på, at man jo ikke havde forsæt til at køre nogen ned.

Nej, man har ikke det direkte forsæt til at køre nogen ned, men hvis man går ind og kigger på det, der hedder forsætsdeliktet, findes der forskellige gradbøjninger af det, og der er noget, der hedder sandsynlighed, og der er noget, der hedder overvejende sandsynlighed. Man må sige til sig selv, og det har flere ordførere også været inde på, at når man sætter sig ind i sin bil og er spirituspåvirket, ved man godt, at det er sandsynligt – måske endda overvejende sandsynligt – at det går galt, og dermed er forsættet også til stede, men i en lavere grad. Derfor bør personen, hvis det var sandsynligt for vedkommende, også straffes for det forsæt, der ligger i det.

Men sagen er jo, at færdselsloven ikke ser på, om der er forsæt eller ej. Færdselsloven kigger på det konkrete: Hvad skete der rent faktisk? Men i det øjeblik man involverer straffeloven i de tilfælde, hvor der er nogen, der bliver kvæstet af en spiritusbilist eller måske endda nogen, der bliver dræbt, er det min vurdering, at man også bør tage de regler i anvendelse, der går på, om det var sandsynligt for vedkommende; kunne vedkommende indse, at det ville gå galt?

Hr. Søren Søndergaard sagde, at det, man bør straffe, er selve spirituskørslen, og så vidt jeg hørte det i hvert fald, mente hr. Søren Søndergaard ikke, at der skulle være nogen skærpende omstændigheder, hvis det gik galt. Det håber jeg at jeg har misforstået. Jeg kan se, at der bliver nikket dernede, så det havde jeg misforstået, og så er vi jo i virkeligheden enige.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Det kan da være en interessant teoretisk overvejelse, som hr. Tom Behnke inviterer til, men skal vi så også til at vurdere, om det er ved nattetide, om det er ovre i Ringkøbing eller Nørre Snede, eller om det er på Amagerbrogade i København i myldretiden? Hvor sandsynligt er det, at den risiko indtræffer, nemlig at man kører ind i en anden og slår nogen ihjel? Så begynder det at blive svært.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Med hensyn til forsætlighedsbegrebet vil jeg gerne sige, at det vil jeg godt være med til. Jeg tror, at det er en korrekt beskrivelse, og det svarer også nogenlunde til det, jeg har været inde på tidligere, hvor jeg sagde, at forsætligheden bliver gældende i samme øjeblik, man sætter sig stærkt beruset ind i bilen og kører, og ikke først, når der sker noget. Derfor skal det være dér, vi sætter ind.

Tilsvarende med hastighederne: Når man kører for hurtigt, ligger forsætligheden dér, og ikke først, når det går galt. Derfor vil vi ikke kun have en skærpelse, som skal gælde, når det går galt, men vi vil godt være med til en, hvis vi kan komme af sted med det. Vi er glade for det tilfald, der er kommet fra ministeren om, at vi kan få skærpet straffene ved spirituskørsel – fair nok. Jeg kan sige til hr. Søren Søndergaard, at det tror jeg godt han kan få igennem.

Diskussionen om en promille på 0,8 eller 0,5 er gammel. Jeg har været med til herinde at støtte, at vi fastholdt 0,8, fordi vi ikke havde statistikken på vores side med de oplysninger, vi hidtil har haft. Der er grænser for, hvordan man skal lægge sine slagmarker. Det, som vi sagde dengang i SF, var, at vi havde, hvad hastigheder angik, politiet imod os, og vi havde befolkningen imod os, og vi havde Justitsministeriet imod os, men vi havde statistikken på vores side. Så gav det mening at tage kampen op.

Da vi kom til det med fra 0,8 til 0,5 promille, havde vi politiet imod os, vi havde befolkningen imod os, som sædvanlig Justitsministeriet, men vi havde også statistikken imod os, og det gjorde det vældig vanskeligt at tage det slagsmål op, for det var altså simpelt hen sådan, som traditionerne osv. er i Danmark, at vi ikke kunne påvise, at det ville have en fremragende effekt på ulykkerne med de lave promiller.

Jeg vil dog sige, at kan vi enes om det, og har vi ikke længere politiet imod os og befolkningen imod os og Justitsministeriet imod os, gør det mig ikke så meget, at statistikken ikke er overvældende overbevisende, for så tror jeg, at der kan være andre gavnlige virkninger af det. Men det, der er baggrunden for, at vi stadig væk har en anden promillegrænse i Danmark, er altså, at det er svært at påvise en gavnlig effekt af at ændre på de lave promiller – derimod ikke på de høje.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Jeg fik lyst til at støtte hr. Søren Søndergaard i meget af det, der blev sagt, for det er faktisk det centrale i det.

Det, vi ønsker fra Folketingets side, er at give et klart signal til befolkningen om, at vi ikke ønsker denne sammenhæng imellem bilkørsel og indtagelse af spiritus. Det kunne vi give et klart signal om ved at sænke promillegrænsen fra 0,8 til 0,5, som de fleste andre sammenlignelige lande har.

Så jeg vil godt gentage hr. Søren Søndergaards spørgsmål til V, K og Z: Vil V, K og Z være med til at sænke promillegrænsen til 0,5?

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Det er efterhånden ved at udvikle sig til lidt af en juridisk skueplads, men jeg er fuldstændig enig i hr. Tom Behnkes bemærkninger angående forsæt.

Jeg vil gerne påpege, at vi er inde i to forskellige love: Vi er inde i færdselslovens bestemmelser, som drejer sig om, hvorvidt man har drukket spiritus eller ej, og vi er inde i straffeloven, og det er de bestemmelser, som hr. Tom Behnke henviser til, når han taler om forsætslæren. Jeg er fuldstændig enig med hr. Tom Behnke og vil i øvrigt sige, at der er en gråzone mellem uagtsomheden og forsættet, nemlig den gråzone, hvor man begiver sig ind på noget, hvor man måske ved, at der kan gå noget galt, eller hvor man i hvert fald er villig til at løbe risikoen, og det er jo de tilfælde, vi taler om her, når der er tale om uagtsomt manddrab.

Jeg vil også gerne sige, at det jo er noget sludder, eller det er i hvert fald ikke rigtigt, når man taler om, hvorvidt man kan sige, at man skal gå ind og straffe så hårdt. Debatten her drejer sig om uagtsomme forbrydelser, og man kan ikke tale om forsøg på uagtsomme forbrydelser. Der-

for kan man ikke bevæge sig inde på straffelovens område og tale om skærpede straffe. Vi er nødt til, når der er tale om spirituskørsel, hvor der ikke sker noget, at holde os inden for færdselsloven. Vi kan ikke komme over i straffeloven, når det drejer sig om uagtsomhed.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Spørgsmålet om nedsættelse af promillegrænsen fra 0,8 til 0,5 har vi jo tidligere haft til debat her i Folketinget, og jeg skal kort summere op, hvad jeg sagde dengang:

Jeg finder, at man slet ikke bør køre bil, når man har indtaget spiritus; men når der skal være en grænse i lovgivningen, finder jeg, det er rimeligt med de 0,8 promille, når vi ser på, hvad man er i stand til og ikke er i stand til, når man har indtaget spiritus. Men det er en meget lang diskussion, og den kan vi ikke tage her.

Fru Margrete Auken kom med en udtalelse, som jeg var glad for, og jeg håber, fru Margrete Auken har ret i, at et flertal her i Folketinget gerne vil være med til at skærpe straffen for spirituskørsel generelt. Sådant et forslag kan jeg støtte lige med det samme. Jeg synes, det er fint, og nu har vi flertal for det, så det kun er et spørgsmål om at lave forslaget. Jeg kunne endda forstå på fru Margrete Auken, at regeringen var enig i den holdning.

Men så sagde fru Margrete Auken også, at hun ikke kan støtte det forslag, som er til behandling i øjeblikket, om en skærpelse af straffen, når der er skærpende omstændigheder. Man vil ikke være med til at skærpe straffen, når nogle er blevet kvæstet eller dræbt, og det forstår jeg ikke. Jeg forstår ikke, at man på den ene side vil være med til at skærpe straffene generelt for spirituskørsel, men samtidig mener, at i det øjeblik, det går galt, er strafniveauet meget rimeligt, sådan som det er i dag. Den sondring forstår jeg ikke.

Men jeg er tilfreds med, at der er flertal for at hæve strafniveauet for spirituskørsel generelt, og vi ser frem til, at der kommer et hurtigt forslag fra enten SF eller regeringen.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Fru Margrete Auken havde frygtelig mange imod sig, både Justitsministeriet, befolkningen og politiet. Men så er det jo godt, at vi to i denne sammenhæng har den sunde fornuft på vores side, for det er et godt udgangspunkt.

Jeg mener, at den sunde fornuft er lidt vigtigere end statistikkerne, fordi statistikkerne ikke tager højde for det virkelige liv. I det virkelige liv er det jo ikke et spørgsmål, om promillen er 0,5 eller 0,8. I det virkelige liv er man nede på bodegaen, spiller kort eller terninger og får et par pilsnere, for det kan man godt klare. Men så taber man, og så tænker man: Jeg snupper lige en til, for det betyder nok ikke så meget, nu har jeg jo også siddet her længe. Det tænker man et par gange, og lige pludselig er man ikke i stand til at tælle, hvor mange man har fået, og så kører man med en promille på 1,5 eller mere.

Det er jo ikke sådan, at folk sætter sig ned og siger: Nu vil jeg drikke mig møghamrende fuld og køre bil. Derfor mener jeg også, det er let nok at konstatere, at der ikke sker de store uheld, når promillen er mellem 0,5 og 0,8; men pointen er, at alle store branderter har været små engang.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg bemærkede, at hr. Tom Behnke alligevel ikke synes, at det at køre for stærkt er så forfærdelig farligt; men det er der faktisk flere der bliver slået ihjel af.

Men vi kan måske lave en handel med hinanden. Jeg har respekt for livet, og uanset om ulykkerne skyldes spirituskørsel eller for høj hastighed, mener jeg ikke, at det, de nålestribede laver, er mere sømmeligt end det, fulderikkerne laver. Jeg synes, det er lige usømmeligt og forfærdeligt. Vi vil godt være med til at sætte hårdere ind her, og vi opfordrer justitsministeren til at tage det mere alvorligt.

Men jeg siger ikke, at det kun skal gælde for spirituskørsel, for det ville da være fuldstændig skørt. Det handler om, at folk bliver slået ihjel og kommer til skade i trafikken, fordi bilerne kommer ud af trit, hvis der bliver kørt for stærkt eller føreren er spirituspåvirket.

Så vil jeg sige til hr. Søren Søndergaard, at vi har haft en meget lang debat, også i nordisk færdselssikkerhedssammenhæng. Det interessante og mærkelige er, at hvis man f.eks. i Norge ser et menneske, der drikker noget stærkere end en letøl og sætter sig ind i en bil, kan man være sikker på, at der er tale om en social outsider. Men i Danmark har vi nogle helt andre traditioner.

Vi har også kunnet se – og det har ændret min holdning lidt – at der er tale om nogle helt andre promiller, når det går galt hos os. Der sker meget sjældent alvorlige ulykker ved de lave

promiller, og det har noget at gøre med de forskellige kulturer. Det kan godt være, at hr. Søren Søndergaards argument, som jeg selv har brugt i diskussionerne, er rigtig, men der har indtil videre ikke rigtig været noget, der tyder på det.

Hvis vi f.eks. går til Belgien og en række andre lande, som har lave promillegrænser, kører folk som død og djævel både spirituskørsel og med for høj hastighed. I de lande har de også nogle fine hastighedsgrænser, men det falder ikke nogen ind at overholde dem, og de kører også spirituskørsel. Her har vi altså med manglende trafikultur at gøre. Det er også derfor jeg er temmelig opbragt over hr. Tom Behnkes holdning til folk, der kører for stærkt, for det har noget med trafikultur at gøre. Det er underordnet, om det er på den ene eller den anden måde, det går galt.

Men lad os kigge på det, selv om jeg ikke synes, der er nogen mening i at tvinge et forslag igennem, hvis det ikke får nogen færdselssikkerhedsmæssig effekt.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Fru Gitte Seeberg fortsatte diskussionen om forsætskonstruktionen og kom ud i, hvad vi kan gøre som et forsøg. Det er lige præcis her, det begynder at blive vanskeligt. Der blev talt om at lave en gråzone og sætte en grænse for grov uagtsomhed, så folk er klar over, at der vil være overvejende sandsynlighed for eller risiko for, at gerningen ligger i straffeloven. Det er jeg helt på det rene med. Men det er lige præcis det problem, der vil melde sig med det samme, og derfor mener jeg, at ud fra overordnede synspunkter er det en meget farlig vej at betræde.

Det har været en interessant debat, hvor vi har fået indblik i manges hverdag. Jeg vil ganske vist ikke sige, at vi også har fået indblik i hr. Søren Søndergaards hverdag, men det var jo meget realistisk beskrevet.

Der danner sig alliancer på kryds og tværs; snart vil nogle være med til det ene, og snart vil nogle være med til det andet. Jeg synes, vi kan lære noget af førstebehandlingen af den såkaldte racismeparagraf i straffeloven, § 266 b, i 1970, hvor der ved førstebehandlingen blev udtrykt forskellige synspunkter, og da betænkningen blev skrevet, viste det sig, at det i realiteten kun var halvdelen af forslaget, man forholdt sig til.

Jeg håber, vi kan blive enige om, at de signaler, som justitsministeren sagde vi eventuelt

kunne nå frem til at sende ud, skal raffineres og klargøres i Retsudvalget, så vi ender med at afgive en beretning eller en betænkning – alt afhængig af, om vi når frem til anden behandling af dette beslutningsforslag. Vi må have skåret både det ene og det andet ud, så der ikke kan være tvivl om, præcis hvilke signaler et flertal i Folketinget gerne vil sende til anklagemyndigheden og domstolene.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Fru Margrete Auken tilbød en handel: Man ville gerne fremsætte et forslag om skærpelse af straffen for spirituskørsel, hvis Fremskridtspartiet til gengæld ville være med til at skærpe straffen for at køre for stærkt.

Mine holdninger er ikke til salg på den måde, og jeg regner heller ikke med, at det var det, fru Margrete Auken ønskede at give udtryk for. Men det var sådan, det blev fremstillet: Fru Margrete Aukens holdning til, om der skal være skærpet straf for spirituskørsel, afhænger af Fremskridtspartiets holdning til en skærpelse af straffen for at køre for stærkt. Det er jeg lidt skuffet over, hvis det virkelig er tilfældet.

Men med hensyn til at køre for stærkt: Hvis man en sen natte-time, når man kører hjem helt alene på motorvejen, kører 120 km/t, er det 10 km for stærkt. Skal straffen skærpes? Skal der gives endnu større bøder for at gøre det? Nej, det mener jeg ikke. Men til gengæld er jeg enig i, at hvis man i bymæssig bebygget område, hvor der er fartbegrænsning på 50 km/t, kører – havde jeg nær sagt – som død og djævel, skal man straffes strengere. Men sådan er det jo allerede i dag.

Helge Adam Møller (KF):

Sidste år blev der i den danske trafik dræbt 558 mennesker, og det er – alt afhængig af, hvordan man ser på det – mange. Men det er også få, forstået på den måde, at hvis man går 23 år tilbage i tiden, altså til 1971, blev der dræbt 1.219. Det vil sige, at det er mere end en halvering på 23 år, og vi skal faktisk helt tilbage til 1953 – det år, hvor vi fik den sidste grundlovsændring – før antallet af trafikdræbte var lige så lavt som sidste år, selv om antallet af køretøjer er steget fem gange og trafikmængden ni gange. Det er jo godt nok.

Men hvis man kigger lidt på og analyserer tallet 558 trafikdræbte i Danmark, vil man også se, at ca. en femtedel, nemlig 115 af disse trafik-

dræbte, blev dræbt i forbindelse med spirituskørsel. Vi ved selvfølgelig alle sammen, at selv om spirituskørsel er et problem, som de to partier tager fat på i dette beslutningsforslag, er det heldigvis ikke sådan, at en femtedel af alle danske bilister kører spritkørsel. Men det fortæller, at de, der kører i spirituspåvirket tilstand, udgør en markant større risiko i trafikken end dem, der ikke gør det.

Og det er netop det, som er baggrunden for forslaget. Hele formålet med dette forslag har været at pege på nogle metoder, som efter de to partiers mening klart kan medføre, at der vil blive reddet flere menneskeliv, altså blive dræbt og kvæstet færre.

Der er kommet en række andre forslag, ideer og tanker, som vil trække i den samme retning, i hvert fald ifølge dem, der har nævnt dem. Det er også udmærket. Lad os få dem på bordet, lad os drøfte dem forskellige steder og tage stilling til dem. Vi afviser ikke nogen af dem på forhånd, selv om vi ikke kan give tilslutning til dem alle sammen, men vi vil i hvert fald se på dem, hvis de fremlægges.

Justitsministeren bad om en tilbagemelding på tanken om at anmode Rigsadvokaten om at lade egnede sager prøve ved Højesteret. Her kan jeg sige på både Venstres og De Konservatives vegne, at det er vi meget interesserede i, og det kan vi fuldt ud bakke op. Men det skal selvfølgelig heller ikke være nogen hemmelighed, at vi også gerne så, at vi selv her og nu – som forslaget også lægger op til – sagde, at vi finder, at det nuværende straffniveau er for lavt. Justitsministeren beskrev, at i tilfælde af trafikdrab som følge af spritkørsel og under skærpene omstændigheder var det et sted mellem 6 måneder og op til lidt over 1 år. Det synes vi generelt er for lavt. Men hvis vi ikke kan få vort forslag igennem – og det fornemmer jeg at der ikke er flertal for – tager vi foreløbig positivt imod justitsministerens fremstrakte hånd.

Jeg forstod også på Socialdemokratiets ordfører, hr. Holger Graversen, at det var et vink med en vognstang. Det var ikke hr. Holger Graversens udtryk, men det var noget i den retning. Når man ønsker, at Højesteret skal se på de sager, er det vel, fordi der hos hr. Holger Graversen og Socialdemokratiet er en følelse af, at det måske ikke er det rigtige straffniveau, man har fundet. Hvis det er rigtigt forstået, er vi i hvert fald helt enige her.

Justitsministeren sagde om beslutningsforslagets anden del, der angår spørgsmålet om vare-

tægtsfængsling, at det var ministeren imod. Ministeren sagde, at det ikke skal afhænge af tilfældige uagtsomme handlinger, om man bliver varetægtsfængslet, og det er vel her, den store forskel ligger. Partierne bag forslaget mener ikke, det er en tilfældig og uagtsom handling, hvis man kører bil med en stor spirituspromille i blodet, og det er heller ikke tilfældigt og uagtsomt, hvis man i den forbindelse kommer til at slå andre mennesker ihjel eller kvæste dem alvorligt. Det er i hvert fald ikke uagtsomt på den måde, man normalt forstår; man ved nemlig godt, at der er en langt, langt større risiko for, at man bliver indblandet i et uheld og kan komme til kvæste sig selv eller andre.

Jeg kan ikke lade være med at spørge det flertal af ordførere, som ikke vil være med til at indføre denne regel om varetægtsfængsling, om man virkelig finder, det er rigtigt. Lad os tage nogle helt konkrete eksempler. Odensesagen har været nævnt, og her blev der ikke varetægtsfængslet, selv om det var to mennesker plus et ufødt barn, der blev slået ihjel. Og hvad med den unge mand på toppen af Valby Bakke i august måned? Han stjal en taxa, han var også meget beruset, og han kørte med 100 km/t ind i en 42-årig mor og hendes 12-årige søn, som begge blev dræbt på stedet. Mener man virkelig – og det gør man jo, når man siger, man ikke vil være med til varetægtsfængsling – at det er o.k. og i overensstemmelse med normal sund fornuft, at han er på fri fod mindre end et døgn efter, at han har gjort dette? Det var han jo, og det var muligt efter de gældende regler.

Når vi ønsker at have muligheden for at varetægtsfængsle, hvis domstolen finder, det er rigtigt, har det i hvert fald tre årsager. For det første er det et klart signal til andre, der sidder i den situation, hr. Søren Søndergaard beskrev, og overvejer: Skal vi tage bilen, eller skal vi ikke tage bilen? De ved, at hvis de gør det og kommer galt af sted, bliver de altså varetægtsfængslet og får en langt alvorligere straf. Det er et godt signal.

For det andet betyder det også noget for de pårørende. De pårørende vil føle, at samfundet tager deres frygtelige situation alvorligt. Hver gang der sker et af disse tragiske drab, kan vi se, at de faktisk føler sig svigtet af samfundet. De føler sig svigtet af politikerne, og de føler sig svigtet af dommerne, selv om der ikke er nogen grund til at bebrejde dommerne noget, for de dømmer efter de regler, vi har lavet herinde. Men de pårørende føler sig svigtet af samfun-

det. De kan ikke forstå, at drabsmanden, som har været skyld i, at de nu skal til at forberede en begravelse, kan sættes på fri fod nogle få timer efter den forseelse, han har begået.

Og endelig den tredje og sidste ting, der vil være en fordel: Politiet vil få langt større muligheder for fuldt ud og langt hurtigere at opklare sagen, hvis drabsmanden sidder varetægtsfængslet. Dermed kan vi også sikre det, som jeg har fornemmet at de fleste partier i dette Folketing er enige om, nemlig at i den slags sager skal drabsmanden hurtigt kunne stilles for en domstol og få den straf, hun eller han nu skal have, når sagen er fuldt efterforsket og opklaret. Det er jo lidt underligt, at behandlingen af de fleste af disse sager typisk tager 9 eller 10 måneder, og det kunne vi altså komme ud over, hvis der blev mulighed for at varetægtsfængsle.

Så nævnte ministeren, at det var forholdsvis få sager, der blev pådømt efter straffelovens §§ 241 og 249; det var vist noget med henholdsvis 31 og 29. Men her har vi det igen, at hvis de sager straffes hårdere, hurtigere og med mere konsekvens, sender det et klart signal til de over 1.000, der begår tilsvarende handlinger, som heldigvis ikke får så ulykkelige konsekvenser.

Et par yderligere bemærkninger til hr. Holger Graversen vedrørende spørgsmålet om flere konfiskationer af køretøjer. Ingen problemer for os, tværtimod. Reglen blev indført af en konservativ justitsminister, og vi synes, den er god, men vi synes også, den anvendes for lidt. Så hvis der kommer initiativer på den ene eller den anden måde til at udnytte den mulighed bedre, er der hundrede procents tilslutning fra os.

Men hvad med de nødvendige pladser i fængslerne? Det er selvfølgelig klart, at hvis der skal flere ind at sidde, kan der også blive behov for flere pladser. Jeg har to svar hertil. Det første er, at vi har en meget stærk tro på, at hvis man sender et signal om, at en form for kriminalitet straffes hårdere og mere alvorligt, afskrækker det også et antal mennesker fra at begå den kriminalitet. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at hvis det viser sig, at der ikke er fængselspladser nok til dem, der har begået kriminalitet i Danmark, er vi under de kommende drøftelser om et politiforlig og retsforlig villige til at se på muligheden for at oprette flere pladser.

Så et svar til fru Margrete Auken med hensyn til spørgsmålet om mere politi. Jeg kan ikke mindes, at SF nogen sinde i her Folketinget – men det kan være, jeg husker galt – har stillet

forslag om mere politi. Men jeg kan sige, at under de 10½ år med borgerlige regeringer blev der faktisk ansat 1.000 mand mere i politiet. Der blev aftalt 150 ekstra ansættelser mellem de partier, der indgik finanslovaftalen, og jeg håber, vi kan øge det antal med et par hundrede ekstra i de kommende år under de drøftelser, vi skal have om et rets- og politiforlig.

Jeg kan ikke sige, at jeg er glad, for vi fik jo ikke tilslutning til forslaget. Men vi arbejder videre på det, og jeg kunne godt tænke mig, at et par af de ordførere, der går imod varetægtsfængsling, kom herop og begrundede, hvorfor de synes, det er forkert at varetægtsfængsle dem, der slår et andet menneske ihjel, når det sker så bevidst, som tilfældet er, når man sætter sig ind i en bil med en stor promille i blodet.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg skal blot gentage, at jeg er villig til, hvis et flertal i Tinget ønsker det – og jeg fornemmer stærkt, at det er tilfældet – at anmode Rigsadvokaten om at finde egnede sager frem, som kan indbringes for Højesteret med henblik på at få en bedømmelse af, om der i de meget tragiske og ulykkelige sager, som har været omtalt i dag, skal ske en skærpelse af strafniveauet inden for den gældende strafferamme.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil bare gerne have bekræftet, at formanden for Færdselssikkerhedskommissionen ikke er klar over, at et af de dyreste forslag, som vi ikke har kunnet komme igennem med, men som SF altid har støttet varmt – nemlig forslaget om mere overvågning af trafikken – også indebærer mere politi. Vi vil gerne have, at der også er politi de steder, hvor Færdselssikkerhedskommissionens medlemmer færdes, og ikke kun de steder, hvor nogle bestemte menneskegrupper færdes. Jeg synes, hr. Helge Adam Møller skulle prøve at bruge Færdselssikkerhedskommissionens magt til at komme i gang med sagen og få forslaget igennem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 60:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af postlister og journalister.

Af Margrete Auken (SF) m.fl.
(Fremsat 7/2 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Justitsministeren (Bjørn Westh):**

Det beslutningsforslag, som SF har fremsat, angår det meget vigtige spørgsmål om borgernes mulighed for at følge med i, hvad der foregår i den offentlige forvaltning. Det drejer sig dels om indførelse af lovbestemt journaliseringspligt, dels om indførelse af en ordning med åbne postlister.

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at regeringen går ind for, at der skal være størst mulig åbenhed i den offentlige sektor. Hvis det viser sig, at offentlighedsloven ikke er god nok, må vi prøve at ændre den. På den anden side mener jeg ikke, vi skal gennemføre lovændringer, hvis der ikke kan påvises noget særligt behov herfor.

Det første element i SF's beslutningsforslag drejer sig om en ordning med åbne postlister, hvorefter forvaltningen skal fremlægge en daglig liste over ind- og udgående post for offentligheden. Her er vi inde på et spørgsmål, som flere gange har været indgående behandlet i Folketinget.

Som det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget, indeholdt det oprindelige forslag til en ny offentlighedslov en bestemmelse om, at det administrativt kunne fastsættes, at nærmere angivne myndigheder daglig skal udfærdige fortegnelser over indkommen post. Under Folketingets behandling af lovforslaget blev der fra flere sider i Retsudvalget rejst

spørgsmål om berettigelsen af en forsøgsordning med postlister, og på denne baggrund var bestemmelsen ikke med i det lovforslag, der blev fremsat i 1985. Senere har spørgsmålet flere gange været behandlet i Folketinget. Både i 1989 og 1991 fremsatte SF således lovforslag om, at de myndigheder, der er omfattet af offentlighedsloven, skal udfærdige fortegnelse over de dokumenter, som den pågældende dag er indgået til myndigheden.

SF's lovforslag var betydelig mere vidtgående end den ordning, der blev lagt op til i det oprindelige forslag til offentlighedsloven. Mens det oprindelige forslag således alene gav mulighed for administrativt at bestemme, at visse nærmere angivne myndigheder skulle udfærdige postlister, skulle der efter SF's lovforslag påhvile alle forvaltningsmyndigheder pligt til at udarbejde sådanne lister, og det samme er tilfældet i det beslutningsforslag, som er fremsat her. Bestemmelsen omfatter også udgående post.

Ingen af SF's tidligere forslag blev færdigbehandlet af Folketinget, men det viste sig under debatten her i salen, at der ikke var flertal for dem. Der blev i den forbindelse navnlig henvist til det meget betydelige forbrug af offentlige ressourcer, en sådan ordning ville medføre, og til, at der ikke syntes at være væsentlig interesse for en sådan ordning blandt offentlighedslovens brugere, specielt pressen.

Jeg kan også nævne, at min forgænger i maj 1994 besvarede nogle spørgsmål fra Retsudvalget om, i hvilket omfang der i praksis var iværksat ordninger med åbne postlister i landets amter og kommuner. Det fremgik bl.a. af svarene, at ingen amter havde ordninger med åbne postlister. Flere amter henviste til, at postlisteordningen ville indebære væsentlige administrative og økonomiske omkostninger, og et enkelt amt skønnede, at de samlede omkostninger ved en ordning med åbne postlister ville andrage ca. 1 mio. kr. om året. For kommunernes vedkommende henholdt svarene sig til oplysninger fra 1991, hvoraf det fremgik, at 14 kommuner – så vidt det var Kommunernes Landsforening bekendt – permanent eller forsøgsvis arbejdede med åbne postlister.

Jeg har givet denne lille historiske oversigt for at vise, at vi her har at gøre med spørgsmål, som flere gange har været genstand for indgående overvejelse i Folketinget, hver gang med det resultat, at man ikke har ment, at der var tilstrækkelig grund til at indføre en sådan ordning.